

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UNIVERSITETSRANKNINGEN FRÅN TIMES HIGHER EDUCATION 2014

En analys av resultatet för Göteborgs universitet.

**Magnus MacHale Gunnarsson, Analys och utvärdering, Forsknings- och
innovationskontoret**

PM 2014:06

Diarienummer V 2014/723

Oktober 2014

PM

Inledning

Den brittiska tidskriften *Times Higher Education* (THE), som specialiserar sig på området högre utbildning och som tidigare hette Times Higher Education Supplement, har varje år sedan 2004 publicerat en rankingslista över universitet från hela världen. Listan har med åren fått stor uppmärksamhet, såväl i som utanför universitetsvärlden. Metoden gjordes om kraftigt 2010, och i denna skriftredovisas bara resultat från det året och framåt.

Resultaten för de svenska lärosätena 2010-2014 visas i tabell 1.

Tabell 1. De svenska lärosätenas placering på rankingen från Times Higher Education.

Lärosäte	2010	2011	2012	2013	2014
Karolinska institutet	43	32	42	36	44
Stockholms universitet	129	132	117	103	98
Uppsala universitet	147	87	106	111	98
Kungliga tekniska högskolan	193	187	140	117	126
Lunds universitet	89	80	82	123	119
Göteborgs universitet	281	204	218	223	242
Sveriges lantbruksuniversitet	199	240	286	258	273
Chalmers	223	236	229	278	285
Umeå universitet	273	227	268	314	356
Linköpings universitet	305	324	331	319	360

THE själva anser att efter plats 200 kan deras metod inte differentiera lärosätena särskilt väl, och de ger därför lärosätena intervallplaceringar snarare än strikta rangpositioner (201-225, 226-250, osv.). Det går dock att få fram den exakta positionen, och det är den som redovisas i tabellen ovan.

Göteborgs universitet har tappat ett 20-tal placeringar sedan förra året. Ser man till de underliggande indikatorgrupperna har vi stigit i poängtal i alla grupper utom International Outlook (där tappet till stor del beror på avgifterna för utomeuropeiska studenter¹) och Industry Income. När det gäller rankingposition har vi emellertid försämrat våra värden i alla indikatorgrupper utom Research. Detta kan tolkas som att andra lärosäten i vårt segment har förbättrat sina värden mer än Göteborgs universitet. Det största relativa tappet ligger i grupperna Teaching och Citation.

Vad gäller andra svenska, jämförbara lärosäten så varierar det. Några lärosäten stiger och andra faller, och rörelserna ligger i olika indikatorer. Man kan notera att Chalmers stiger 100 positioner i indikatorgruppen Teaching.

¹ THE:s ranking mäter två år före publiceringstillfället; 2014 års ranking visar alltså siffror för 2012.

Ämnesrankningar

THE publicerar även flera andra, mer specialiserade rankningar, bl.a. sex breda ämnesrankningar. Göteborgs universitet förekommer på en av dessa, *Clinical, Pre-Clinical and Health*. I år sjönk vi 2 placeringar från 83 till 85.

Indikatorer

Tretton indikatorer används för rankingen, fördelade i fem grupper. THE har inte släppt information om vilka poäng lärosätena får i varje enskild indikator, utan enbart den sammanlagda poängen för indikatorerna i varje grupp. Det går alltså att analysera utfallet i dessa indikatorgrupper, men inte i varje enskild indikator.

1. Industry income: innovation (2,5 % vikt)

Research income from industry: Lärosätets intäkter från näringslivet för forskning, dividerat med antalet anställda akademiker.

2. Research – volume, income and reputation (30 % vikt)

Reputational survey – research (18 %): Resultat från forskningsdelen av en enkätundersökning utförd av företaget Ipsos Mori våren 2011. Enkäten skickades till ett antal – THE har inte uppgivit hur många – akademiker över hela världen, och besvarades av 17 554 personer. THE erkänner att denna indikator har en mycket skev fördelning – ett fåtal universitet i rankingens toppskikt får de allra flesta rösterna – och man har därför valt att ”lägga till en exponentiell komponent” för denna indikator, vilket troligen betyder att värdena har logaritmerats innan z-normeringen¹ utförs.

Research income (6 %): Totala, köpkraftsjusterade forskningsintäkter, dividerat med antalet anställda². Denna indikator ämnesnormeras, dvs. de försöker ta hänsyn till att forskningsanslagen i vissa ämnen, t.ex. medicin, oftast är större än i andra, t.ex. samhällsvetenskap. THE har dock inte avslöjat hur denna ämnesnormering går till.

Academic papers (6 %): Antalet publikationer i Web of Science/ISI, dividerat med antalet anställda². Denna indikator är ämnesnormerad, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

3. International mix (7,5 % vikt)

Ratio of international to domestic staff (2,5 %): Antalet utländska anställda dividerat med antalet inhemska anställda².

Ratio of international to domestic students (2,5 %): Antalet utländska studenter dividerat med antalet inhemska studenter.

¹ Se avsnittet Z-normering nedan.

² Det är oklart om detta är det totala antalet anställda eller antalet anställda akademiker (dvs. forskande och undervisande personal). Lärosätena rapporterar båda siffrorna till THE.

Proportion of internationally co-authored research papers (2,5 %): Andelen internationellt samförfattade artiklar dividerat på det totala antalet artiklar. En internationellt samförfattad artikel är helt enkelt en artikel med minst två länder representerade bland författaradresserna. Denna indikator är ämnesnormerad, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

4. Teaching – the learning environment (30 % vikt)

Reputational survey – teaching (15 %): Resultat från utbildningsdelen av den enkätundersökning som beskrivs i samband med indikatorn ”reputational survey” ovan.

PhD awards per academic (6 %): Antalet doktorsexamina dividerat med antalet anställda akademiker. Denna indikator ämnesnormeras, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

Students per academic (4,5 %): Antalet anställda akademiker dividerat med antalet studenter på alla nivåer.

Income/ academic (2,25 %): Lärosätets totala, köpkraftsjusterade intäkter, dividerat med antal anställda akademiker.

PhD awards/ bachelor's awards (2,25 %): Antalet utgivna doktorsexamina dividerat med antalet utgivna *bachelor*-examina eller motsvarande.

5. Citations – research influence (30 % vikt)

Citation impact (30 %): Fältnormerad medelcitering, mätt i Web of Science/ISI. Denna indikator beskrivs mer utförligt i nästa avsnitt. Denna indikator är troligen också regionalt normaliserad, oklart hur.

Z-normering

De olika indikatorerna rör sig i mycket olika skalor och har olika fördelningar. För att kunna väga ihop indikatorerna till en helhet z-normeras de, vilket innebär att ett medelvärde beräknas, och sedan anges alla lärosätets värden i hur mycket de skiljer sig från medelvärdet, uttryckt i antal standardavvikelser. Slutligen korrigeras skalan så att den löper från 0 till 100.

Skönsvärden

Om ett lärosäte inte har rapporterat in ett visst värde, kan THE välja att inte alls inkludera det aktuella lärosätet i rakningen, eller att använda någon sorts skönsvärde. För de tyngre indikatorerna väljer THE den första metoden, men för de lättare indikatorerna kan de välja skönsvärde. Detta beräknas i så fall utifrån de indikatorer som har rapporterats in, och sätts till den 25:e percentilen av dessa.

Diskussion

Om man tittar på de indikatorgrupper som THE har publicerat information om blir det tydligt att citeringsindikatorn är viktigast för Göteborgs universitets höga placering.

Tabell 2: Resultaten för Göteborgs universitet per indikatorgrupp. Värdena är z-normerade; 100 är det högsta möjliga.

År	Teaching	International outlook	Industry income	Research	Citations
2010	39,3	25,8	38,1	45,4	34,1
2011	26	48	38	38	56
2012	28,3	48,4	38,6	41,9	63,8
2013	23,4	47,1	38	35,8	64,1
2014	24,1	46,8	37	38,2	64,4

De stora svenska lärosätena har ganska olika värden i de enskilda indikatorgrupperna, vilket visas i tabell 3.

Tabell 3: 2014 års resultat för utvalda svenska lärosäten. Indikatorgruppenas värden är z-normerade; 100 är det högsta möjliga.

Lärosäte	Indikatorgrupper					Placering
	Teaching	International outlook	Industry income	Research	Citations	
Karolinska institutet	57,1	60,6	65,5	68	76,8	44
Stockholms universitet	30,1	53,2	32,4	45	90,9	98
Uppsala universitet	40,2	57,5	39,6	53	70,9	98
Lunds universitet	32,6	70,1	32,6	48,5	74,9	119
Kungliga tekniska högskolan	45,7	84	100	44,8	55,1	126
Göteborgs universitet	24,1	46,8	37	38,2	64,4	242
Chalmers	35,7	62,5	75,8	32,8	40,8	285

Vad gäller Industry Income är det inte förvånande att de tekniska högskolorna ligger högt, och vad gäller International outlook stämmer THE:s siffror ungefär med hur det ser ut när man jämför andel freemovers vid svenska lärosäten. Men för de övriga indikator-

grupperna går det bara att spekulera i orsakerna till den relativt stora variationen för de svenska lärosätena. Är det anseendeunderökningarna som slår igenom i kategorierna Research och Teaching, och har Uppsala och Lunds universitet då högre anseende än Göteborgs och Stockholms? Är det de stora studentpopulationerna inom humaniora och samhällsvetenskap (inklusive lärarutbildningen) som sänker Göteborgs och Stockholms universitet i Teaching? I den svenska regeringens bibliometriska indikator har Göteborgs universitet, Uppsala universitet, Lunds universitet och Chalmers samma citeringsgrad; i THE:s ranking varierar samma lärosäten mellan 41 och 75. Beror detta på olika sätt att fältnormera, eller bara på att THE:s z-normering av indikatorerna drar isär lärosätena och gör stora poängskillnader av mycket små citeringsskillnader?